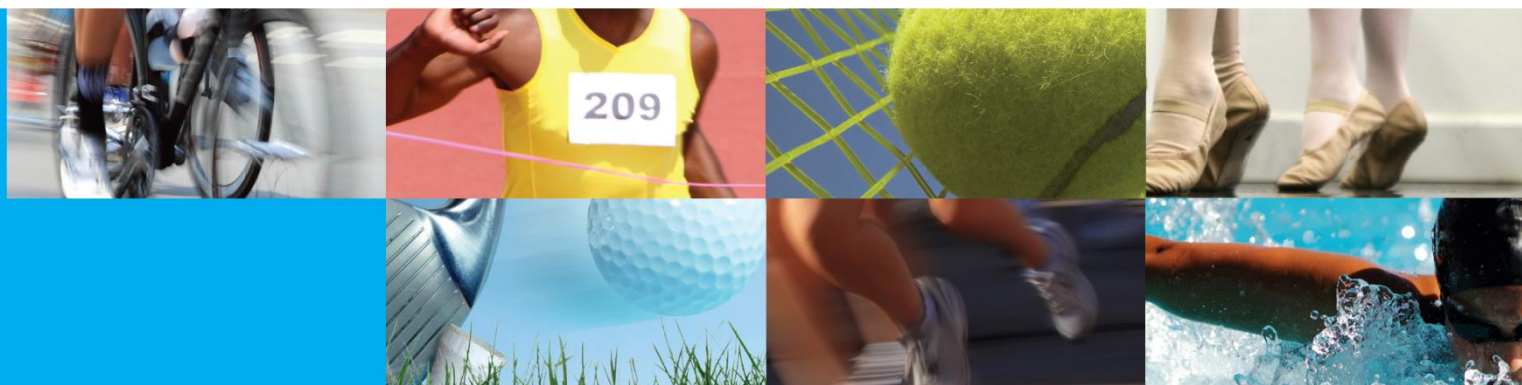

Sporthalbehoefte Apeldoorn

Analyse van de gemeentelijke sporthalbehoefte op lange termijn

Björn Schadenberg

David Romijn

Sporthalbehoefte Apeldoorn

Analyse van de gemeentelijke sporthalbehoefte op lange termijn

in opdracht van gemeente Apeldoorn

Björn Schadenberg
David Romijn

Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

*Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut*

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	7
1.1	Onderzoeksvragen	7
1.2	Leeswijzer	7
2.	Uitgangspunten	9
2.1	Huidige capaciteit	9
2.2	Bevolkingssamenstelling en -prognose	13
2.3	Leerlingenaantallen en -prognoses	14
2.4	Binnensportontwikkelingen	15
3.	Bezetting gemeentelijke sporthallen	17
3.1	Doordeweeks bezetting	18
3.2	Zaterdagse bezetting	23
3.3	Zondagse bezetting	24
3.4	Gebruikersanalyse	25
4.	Behoefte op basis van normen	27
4.1	Draagvlakcijfers	27
4.2	Richtlijnen VNG & NOC*NSF	28
5.	Gebruikersbevraging	31
6.	Conclusies en aanbevelingen	35
6.1	Conclusies	35
6.2	Aanbevelingen	37
	Bijlage 1 aanvullende tabellen	39

1. Inleiding

De gemeente Apeldoorn wil beschikken over inzicht in de behoefte aan gemeentelijke sporthallen met publiekscapaciteit voor nu en in de toekomst. In het bijzonder betreft dit de noodzaak van sporthal Zuiderpark. Deze sporthal is in 1968 gebouwd en is inmiddels aan het einde van zijn levensduur. Deze capaciteit- en gebruiksanalyse moet bijdragen aan het nemen van gefundeerde besluiten ten aanzien van de toekomst van sporthal Zuiderpark.

1.1 Onderzoeksvragen

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te verschaffen in de (toekomstige) behoefte aan gemeentelijke sporthallen in de gemeente Apeldoorn, in het bijzonder de behoefte aan sporthal Zuiderpark. Om dit gefundeerd te kunnen doen, voeren we een brede gemeentelijke vraag-aanbodanalyse uit van binnensportaccommodaties.

Fase 1: Ontwikkeling gemeentelijke binnensportcapaciteit

1. Hoeveel sporthallen zijn volgens de normen nu en in 2020, 2030 en 2040 nodig in Apeldoorn, en hoe verhoudt die gewenste capaciteit zich tot de huidige beschikbare capaciteit?
2. Zijn er niet-gemeentelijke initiatieven voor de realisatie van sporthallen, en zijn er ontwikkelingen in het gebruik van sporthallen die specifiek zijn voor Apeldoorn? Zo ja, welke zijn dat en welke invloed hebben die op de vraag naar sporthalcapaciteit mét, en sporthalcapaciteit zonder publiekscapaciteit in Apeldoorn?
3. Welke gebruikers hebben de sporthallen op dit moment, hoeveel uren gebruiken zij de verschillende sporthallen en wat is de verwachting van deze gebruikers, hun urengebruik en hun behoefte aan publiekscapaciteit voor 2020, 2030 en 2040?

Fase 2: Verdieping toekomst Sporthal Zuiderpark

4. Welke uitwijkmogelijkheden hebben de huidige gebruikers van Sporthal Zuiderpark binnen de gemeente Apeldoorn? Zowel in theorie (cijfermatig) als in de praktijk?
5. Welke gevolgen heeft een eventuele verhuizing van gebruikers van Sporthal Zuiderpark naar de meest logische uitwijkmogelijkheden voor de bezetting van deze accommodaties?

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de uitgangspunten met betrekking tot de huidige capaciteit en bevolkingsontwikkeling in de gemeente Apeldoorn. Hoofdstuk 3 gaat in op het huidige en toekomstige gebruik van de sporthallen. Hoofdstuk 4 plaatst dit huidige gebruik in het perspectief van bestaande gebruiksnormen en in hoofdstuk 5 wordt dit cijfermatige normatieve gebruik getoetst aan de ervaringen van de gebruikers. Hoofdstuk 6 noemt en verbindt de belangrijkste uitkomsten van de voorgaande hoofdstukken, geeft antwoord op de onderzoeksvragen en formuleert op basis hiervan enkele aanbevelingen.

2. Uitgangspunten

2.1 Huidige capaciteit

In de gemeente Apeldoorn liggen twaalf sporthallen. Negen hiervan zijn in eigendom en beheer van de gemeente, waarvan er vier publiekscapaciteit hebben. Twee sporthallen zijn in eigendom van verenigingen en hebben een (beperkte) publiekscapaciteit. De laatste sporthal is in particuliere eigendom en ligt op de sportcampus Apeldoorn. In de nabije toekomst worden drie nieuwe particuliere sporthallen gerealiseerd. In de plannen van deze sporthallen is geen publiekscapaciteit meegenomen.

Omnisport Apeldoorn

Omnisport Apeldoorn omvat een wiel- en atletiekhal en een topsporthal

Gemeentelijke sporthallen

Er liggen negen gemeentelijke sporthallen in de gemeente Apeldoorn, waarvan er vijf gezien worden als trainingshallen (tabel 2.1). Deze trainingshallen zijn niet geschikt voor de competitievormen van alle zaalsporten. De andere sporthallen zijn hier wel geschikt voor en hebben daarbovenop publiekscapaciteit. Zie ook bijlage B1.1 voor een specificatie van voorzieningen.

Tabel 2.1 Overzicht gemeentelijke sporthallen

Accommodatie	Publiekscapaciteit	Bijzonderheden
Topsportthal Omnisport	1.500	Exclusief gebruik SV Dynamo
Sporthal Matenpark	300	Zaal is deelbaar in drie zalen
Sporthal Mheenpark	750	Zaal is deelbaar in twee zalen
Sporthal Zuiderpark	700	-
Trainingszaal De Hiethof	-	-
Trainingshal De Schier	-	Zaal is deelbaar in drie zalen
Trainingshal Sprengeloo	-	Zaal is deelbaar in drie zalen
Trainingshal Welgelegen	-	Zaal is deelbaar in drie zalen
Trainingshal Zuidbroek	-	Zaal is deelbaar in twee zalen

Met uitzondering van de Topsportthal Omnisport is het beheer en de exploitatie van alle gemeentelijke hallen in handen van Accres. Omnisport wordt geëxploiteerd door Libéma.

Particuliere sporthallen

Alterno Apeldoorn

Volleybalvereniging Alterno beschikt over een eigen sporthal. De Alternohal is circa 40 bij 22 meter en heeft een beperkte publiekscapaciteit van rond de 350 personen. Overdag wordt de hal verhuurd aan het Edison College. In de avonduren en in de weekenden wordt de hal door de vereniging gebruikt. Vanwege de huidige bezetting van de Alternohal is er geen mogelijkheid voor verhuur aan andere verenigingen, externen of particulieren. Ondanks de eigen sporthal, huurt Alterno extra zaalruimte in bij Accres.

De volleybalbond Nevobo heeft Alterno erop gewezen dat de dispensatie voor gebruik van de eigen Alternohal afloopt. De hal voldoet onder meer qua hoogte (7 meter) niet aan de Nevobo-eisen voor het spelen van eredivisiewedstrijden volleybal (minimaal 9 meter). Het bestuur van volleybalvereniging Alterno heeft bij de gemeente Apeldoorn enkele malen aandacht voor dit probleem gevraagd.

Sporthal WSV

De omnisportvereniging WSV beschikt over een eigen sporthal. De WSV-hal is circa 48 bij 29 meter en heeft een beperkte publiekscapaciteit. De afmetingen van de hal bieden de mogelijkheid om alle zaalsporten op recreatieniveau te beoefenen. Overdag wordt de hal naar schatting 30 procent van de tijd verhuurd aan externen en 10 procent van de tijd aan vrije verhuur aan WSV-leden. In de doordeweekse avonduren en in het weekend is de hal volledig bezet door de vereniging. Net als Alterno huurt WSV extra zaalruimte in bij Accres.

De eigen hal van WSV is qua afmetingen en publiekscapaciteit niet geschikt voor het spelen van eredivisiewedstrijden zaalvoetbal. WSV wil bij voorkeur deze zaalvoetbalwedstrijden spelen in de direct naast WSV gelegen Topsportthal Omnisport. De competitiewedstrijden worden echter in de regel gespeeld op vrijdagavonden en op die avonden heeft Dynamo (vaste gebruiker van deze Topsportthal) eveneens een druk programma. Er wordt in overleg met beide verenigingen naar een oplossing gezocht.

Sporthal sportcampus Apeldoorn

In de loop van oktober 2016 is de eerste sporthal op de sportcampus Apeldoorn gerealiseerd. Deze hal heeft een afmeting van 32,8 bij 17,9 meter (exclusief uitloopranden) en heeft een hoogte van 7,25

meter. Op het moment is deze accommodatie vrij eenvoudig en is de functionaliteit beperkt. Er is geen publiekscapaciteit aanwezig.

Toekomstige particuliere sporthallen

ROC Aventus

ROC Aventus is voornemens om een eigen sportaccommodatie te realiseren. Deze sportaccommodatie zou in de avonden en weekenden (buiten schooltijden) ook door Apeldoornse sportverenigingen, externen of particulieren gehuurd kunnen worden. De sportaccommodatie gaat bestaan uit twee sportzalen met afmetingen van 22 bij 14 meter en een hoogte van 7 meter. De zalen zijn te scheiden door middel van een verticale vouwwand. Het is mogelijk om zaalvoetbal, handbal, hockey, volleybal, badminton en basketbal te kunnen beoefenen. Daarnaast zijn er wandrekken en optrekstangen in de ene zaal aanwezig en staat in de andere zaal een halve touwbaan, een ringenstel, twee rekstokken en een verrijdbare spiegelwand. Er zijn geen plannen om publiekscapaciteit toe te voegen aan de accommodatie. De accommodatie moet gereed zijn bij aanvang van het schooljaar 2017/2018.

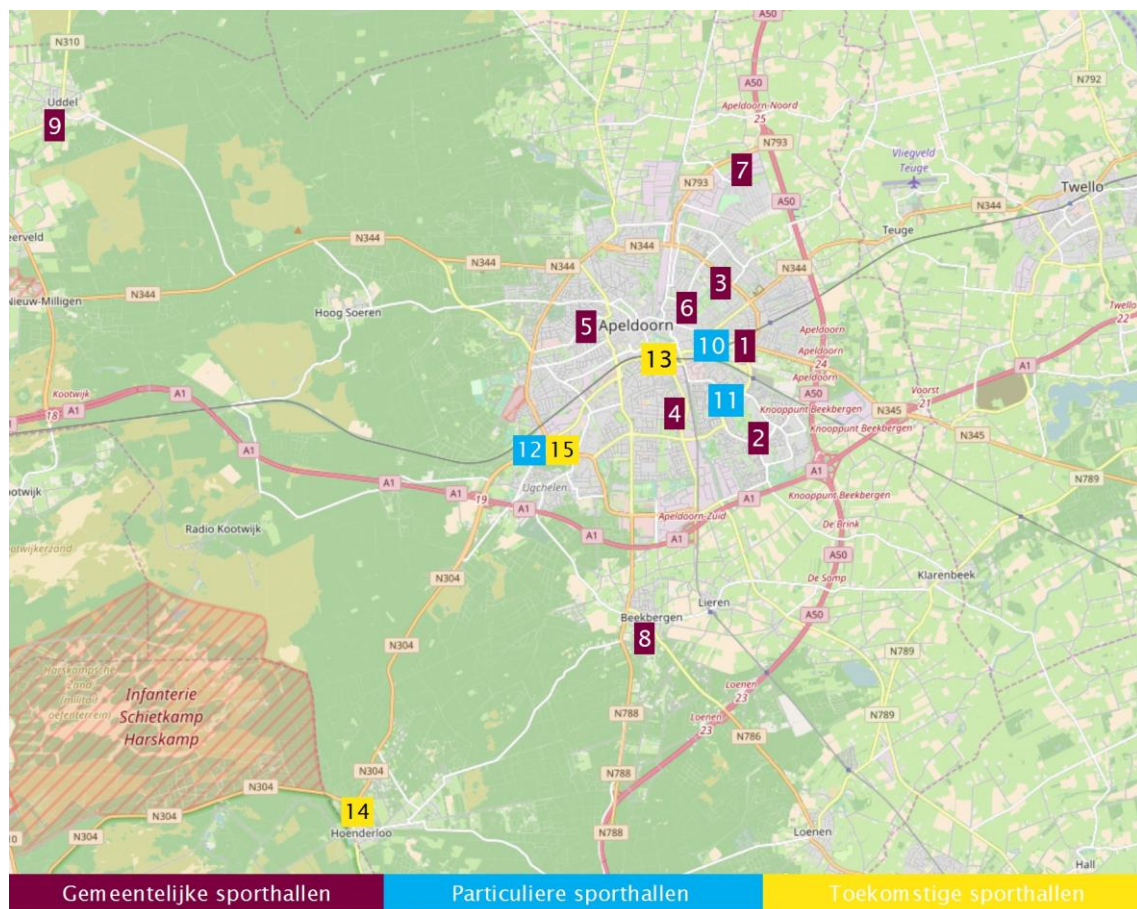
Trampoline-/turnhal sportcampus Apeldoorn

De intentie van de initiatiefnemers van sportcampus Apeldoorn is dat in 2017 naast de sporthal op de sportcampus Apeldoorn een trampoline-/turnhal wordt geopend. Deze hal zal dezelfde afmetingen hebben als de sporthal, maar met een hoogte van 22 meter. Er liggen geen plannen om publiekscapaciteit aan de hal toe te voegen.

Trainingshal Hoenderloo

Per 1 januari 2017 komt de trainingshal in Hoenderloo in beheer bij Accres. De trainingshal is 42 bij 22 meter en heeft een hoogte van 7 meter. Er is geen tribunecapaciteit aanwezig. De hoofdgebruiker van de hal zal de Hoenderloo Groep zijn. In de avonden zal de hal, wanneer de Hoenderloo Groep geen gebruikmaakt van de hal, ook te huur zijn voor de verenigingen uit Hoenderloo en Apeldoorn.

Kaart 2.1 Ligging sporthallen gemeente Apeldoorn

Apeldoorn

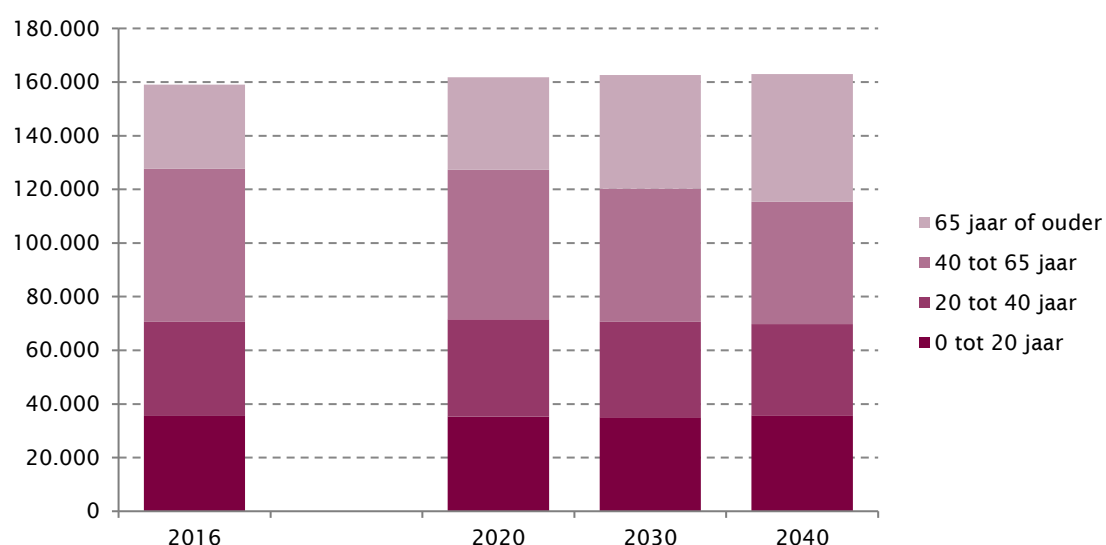
mulier instituut

sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

2.2 Bevolkingssamenstelling en -prognose

De gemeente Apeldoorn heeft een bevolkingsgroei meegemaakt van 155.726 inwoners in 2010 naar 159.051 inwoners in 2016 (CBS, peildatum 1 oktober). In december werd in Apeldoorn de 160.000ste inwoner verwelkomd. De verwachting is dat de bevolking zal toenemen naar ongeveer 162.500 inwoners in 2022. De totale bevolking blijft daarna redelijk op hetzelfde niveau tot 2040 (figuur 2.1). De verwachte bevolkingsgroei zal (vooral) plaatsvinden in de oudere bevolkingsgroepen. Het aantal ouderen van 65 jaar en ouder zal richting 2040 met meer dan de helft toenemen. Het aantal inwoners tussen de 40 en 65 jaar zal daarentegen met bijna een vijfde afnemen (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Verwachte bevolkingsontwikkeling per leeftijdsklasse per jaar, in procenten t.o.v. 2016

Bron: CBS 2016, PBL/CBS regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2016-2040

Bewerking: Gemeente Apeldoorn 2016, Mulier Instituut 2016.

De veranderende bevolkingssamenstelling van Apeldoorn richting 2040 heeft ook gevolgen voor de samenstelling van de gebruikers van de sporthallen. Op basis van landelijk beschikbare cijfers over het accommodatiegebruik en de prognose van de Apeldoornse bevolking, kan een schatting gemaakt worden van het aantal inwoners van Apeldoorn dat gebruikmaakt van sporthallen.

We zien in het landelijke gebruikersprofiel van sporthallen dat het gebruik van de sporthallen afneemt, naarmate de leeftijd hoger is (tabel 2.2)

Tabel 2.2 Gebruik sporthallen naar leeftijdsgroep, percentage van de bevolking.

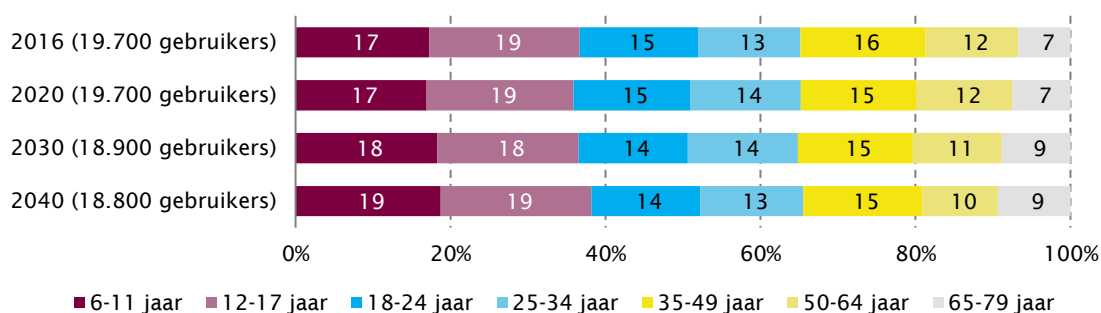
Percentage inwoners dat gebruikmaakt van sporthallen	
6-11 jaar	32
12-17 jaar	34
18-24 jaar	25
25-34 jaar	15
35-49 jaar	10
50-64 jaar	7
65-79 jaar	6

Bron: OBiN 2013-2014

Op basis van de Apeldoornse demografie en het gebruikersprofiel van sporthallen, wordt het aantal inwoners van Apeldoorn dat gebruikmaakt van sporthallen geschat op 19.700 inwoners in 2016. Uitgaande van de prognoses zal dit aantal inwoners richting 2040 afnemen naar ongeveer 18.800 (-4,6%).

Behalve een afname in het totaal aantal inwoners dat gebruikmaakt van sporthallen, zien we een kleine verschuiving in de samenstelling van deze inwoners. De grootste absolute (550 inwoners) en relatieve afname (22%) in het aantal inwoners van Apeldoorn dat gebruikmaakt van sporthallen is te vinden in de bevolkingsgroep 50- tot 65-jarigen. Het aantal 65- tot 80-jarigen dat gebruikmaakt van sporthallen neemt toe (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Verwacht aandeel gebruikers sporthal in 2016, 2020, 2030 en 2040, per leeftijdscategorie

Bron: CBS 2016, PBL/CBS regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2016-2040.
Bewerking: Mulier Instituut 2016, Gemeente Apeldoorn 2016.

2.3 Leerlingenaantallen en -prognoses

In 2016 zijn er ruim 26.500 leerlingen ingeschreven bij een van de scholen in de gemeente Apeldoorn. De verwachting is dat het aantal leerlingen op de basis- en middelbare scholen richting 2035 afneemt. Het aantal leerlingen op de scholen voor speciaal onderwijs zal toenemen. De verwachting is dat in 2035 ongeveer 2.000 leerlingen minder ingeschreven staan bij een Apeldoornse school (tabel 2.3).

Bij deze verwachte daling in de toekomstige leerlingenaantallen moet worden aangemerkt dat dit niet per definitie leidt tot een afname van de onderwijsbehoefte aan binnensportruimte. Immers, in veel gevallen leidt een afname van leerlingen eerder tot kleinere klassen, waarbij de vraag naar binnensportruimte gelijk blijft.

Tabel 2.3 (Verwachte) aantal leerlingen basis-, voortgezet- en speciaal onderwijs in 2015, 2020, 2030 en 2035 (vernoemde percentages zijn de ontwikkeling t.o.v. 2015)

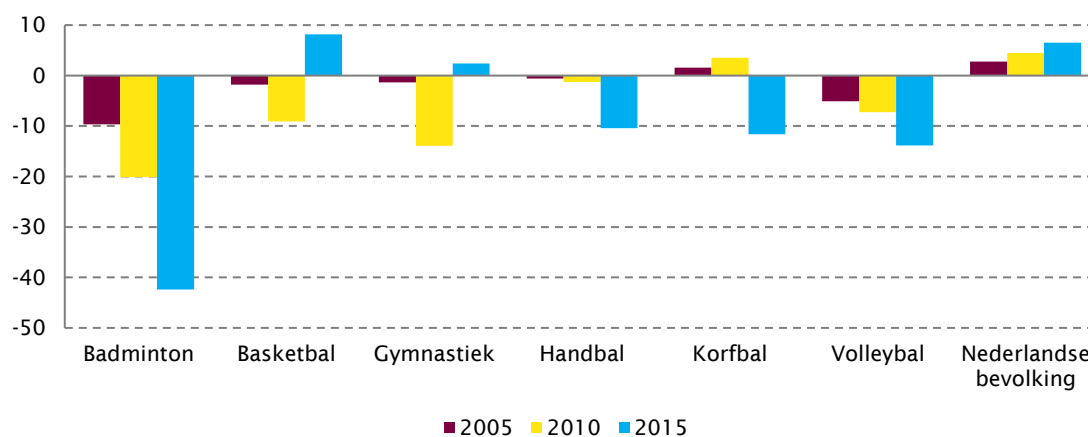
	2015	2020	2030	2035
Basisonderwijs	13.359	12.872 (-3,6%)	12.401 (-7,2%)	12.248 (-8,3%)
Voortgezet onderwijs	11.597	11.743 (+1,3%)	10.880 (-6,2%)	10.381 (-10,5%)
Speciaal onderwijs	1.578	2.079 (+31,7%)	1.926 (+22,1%)	1.880 (+19,1%)
Totaal	26.534	26.694 (0,6%)	25.207 (-5,0%)	24.509 (-7,6%)

Bron: Pronexus, 2015

2.4 Binnensportontwikkelingen

De bonden van de grootste binnensporten hebben de afgelopen vijftien jaar over het algemeen een terugloop in het aantal leden meegemaakt. De Nederlandse Badmintonbond heeft de grootste afname van de binnensportbonden meegemaakt (figuur 2.3). Het aantal senioren bij de KNGU (gymnastiek) en de Nevobo (volleybal) is tussen 2000 en 2015 afgenomen, maar het aantal junioren is juist toegenomen. De groei bij de NBB (basketbal) heeft vooral plaatsgevonden bij de senioren.

Figuur 2.3 Ontwikkeling bij de grootste binnensportbonden, percentages t.o.v. 2000

Bron: NOC*NSF 2000-2015, CBS 2016

Bewerking: Mulier Instituut 2016

Het is niet gezegd dat de ontwikkeling van de laatste vijftien jaar een-op-een toepasbaar is op de vijftien jaar die gaan komen. Echter, het ligt niet in de lijn der verwachting dat de sporten die de afgelopen jaren consequent met een afname te maken hebben gehad, ineens de weg naar boven inslaan. Evenmin zullen sporten die een fors aandeel aan leden zagen verdwijnen, in dezelfde mate blijven slinken op weg naar volledige verdwijning.

Naast de typische binnensporten, zien wij een verschuiving van een aantal typische buitensporten naar de binnensportaccommodaties. Korfbal en hockey vindt in de wintermaanden steeds meer in de sporthallen plaats, wat leidt tot topdrukke in deze periode. Daarnaast zijn er andere buitensporten, die naast velden en buitenbanen, gebruikmaken van (speciale) binnensportaccommodaties om te trainen, zoals atletiek.

3. Bezetting gemeentelijke sporthallen

Om de bezetting van de gemeentelijke sporthallen in beeld te brengen, zijn de verhuuroverzichten van het seizoen 2015/2016 geanalyseerd. Het doel hiervan is om de eventuele knelpunten in het verhuur aan het licht te brengen, maar ook om te kijken of er mogelijkheden liggen voor efficiënter gebruik van de sporthallen.

Sporthal Zuiderpark

De bezetting wordt geanalyseerd aan de hand van bezettingsgraden. Deze bezettingsgraden zijn uitgerekend door het aantal gewogen¹ verhuurde uren te delen door het maximaal aantal te verhuren uren. Een hoge bezettingsgraad betekent dat de hal over het algemeen goed bezet is. Een lage bezettingsgraad is een indicatie dat de hal efficiënter gebruikt kan worden. Een bezettingsgraad van 100 procent komt in de praktijk niet voor. Dit komt onder andere door uren die vrijgehouden moeten worden voor onderhoud en schoonmaak, maar ook door de gedeeltelijke huur van hallen (de huur van een derde hal). Dit kan overig verhuur bemoeilijken omdat anderen de hele hal nodig hebben.

Om een goed beeld te krijgen van de bezetting van de sporthallen door het seizoen heen, is het seizoen 2015/2016 opgedeeld in drie seizoenen. In het zomerseizoen (juli-augustus) hebben de scholen vakantie en veel verenigingen een zomerstop. Er wordt om deze reden in deze periode minder ruimte in de binnensportaccommodaties gehuurd. In het winterseizoen (november-februari) vinden voor de korfbal-

¹ Met het gewogen aantal verhuurde uren wordt het aantal verhuurde uren gecorrigeerd met een deelfactor bedoeld. Als een derde van de hallen wordt verhuurd, worden deze uren voor een derde meegenomen in het totaal aantal verhuurde uren.

en hockeyverenigingen de binnencompetities plaats. Deze periode is (veelal) de drukste periode in het verhuur van de binnensportaccommodaties. Onder het reguliere seizoen verstaan we de maanden september-oktober en maart-juni.

Trainingshal Hiethof

De gepresenteerde bezettingsgraden moeten als een momentopname worden gezien. Om de zoveel tijd worden de verenigingen geherstructureerd over de sporthallen, waardoor de bezetting verandert. Voor de sporthallen waar nu een hoge bezettingsgraad geconstateerd wordt, is het mogelijk dat de sporthallen in het vorige seizoen een stuk minder bezet waren of in het volgende seizoen bezet zullen zijn. De analyse geeft een algemeen beeld over de bezetting van de sporthallen en of er structurele knelpunten in de verhuur voorkomen of dat er ruimte ligt voor efficiënter gebruik.

In de volgende paragrafen worden resultaten besproken. De verhuur op zondag en de verhuur tijdens de zomerperiode is buiten beschouwing gelaten, omdat hier weinig verhuur heeft plaatsgevonden.

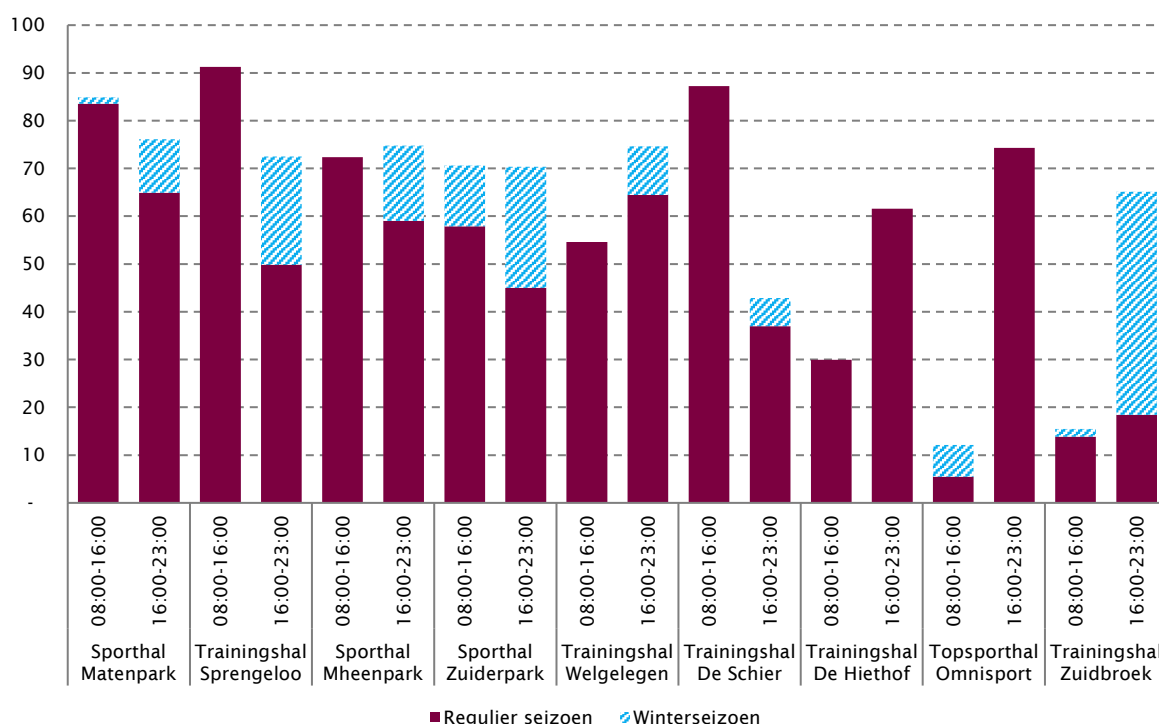
3.1 Doordeweeks bezetting

De binnensportaccommodaties hebben een gemiddelde bezettingsgraad van 54 procent in het reguliere seizoen en 61 procent in het winterseizoen. Sporthal Matenpark en trainingshal Spengeloo zijn gemiddeld het drukst bezet. Trainingshal Zuidbroek en Topsporthal Omnisport zijn gemiddeld het minst bezet.

De gemiddelde bezettingsgraad overdag is 55 procent (zowel tijdens het reguliere- als tijdens het winterseizoen). Trainingshallen Spengeloo en De Schier en sporthal Matenpark worden overdag veel gebruikt. Sportzaal De Hiethof, trainingshal Zuidbroek en Topsporthal Omnisport worden daarentegen relatief weinig overdag verhuurd.

Tijdens het reguliere seizoen is de gemiddelde bezettingsgraad van de sporthallen tijdens de avonduren 53 procent, in de winter 67 procent. Topsportshal Omnisport is in de avonduren het drukst bezet (74 procent in het reguliere seizoen, 72 procent in het winterseizoen). Trainingshal Zuidbroek is het minst goed bezet in de avonduren. Met name in het reguliere seizoen wordt de hal in de avonduren weinig gehuurd. In het winterseizoen ligt de verhuur van de hal in de avonduren wel rond het gemiddelde niveau. De bezettingsgraad van trainingshal De Schier is in de avond zowel in het reguliere- als het winterseizoen relatief laag.

Figuur 3.1 Gemiddelde doordeweekse bezetting binnensportaccommodaties gemeente Apeldoorn in het reguliere- en winterseizoen 2015/2016, per tijdsblok (gesorteerd op gemiddelde bezettingsgraad in het winterseizoen 2015/2016).

De ervaring leert dat de uren tussen 17:00 en 22:00 op doordeweekse dagen bij verenigingen het populairst zijn. Tijdens deze gebruikelijke piekuren is de bezetting van de binnensportaccommodaties veelal hoog. Daarom is specifiek voor deze uren een aanvullende analyse uitgevoerd (figuur 3.2).

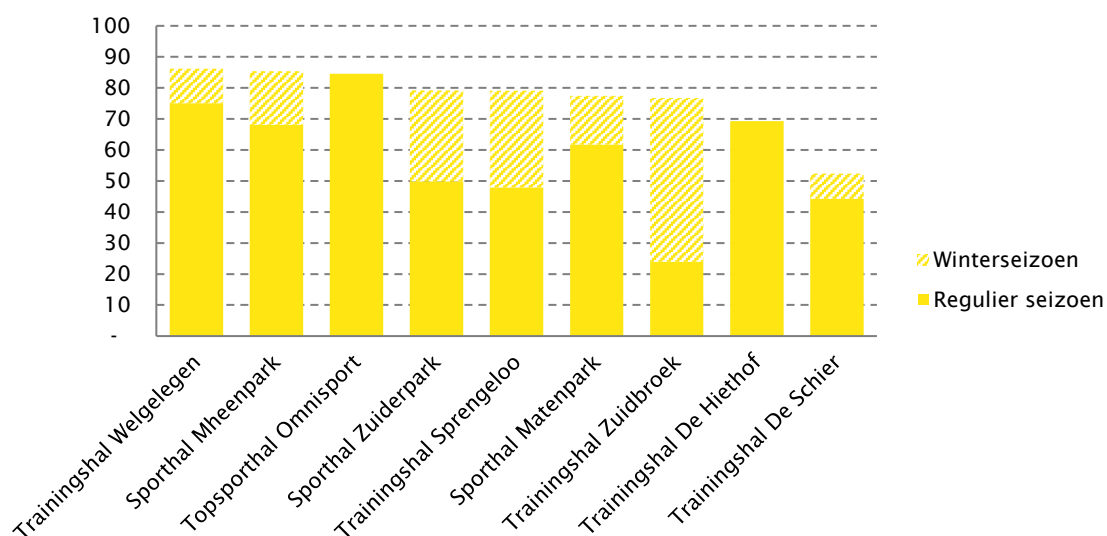
De gemiddelde bezettingsgraad tijdens de doordeweekse piekuren tijdens het reguliere seizoen van de Apeldoornse hallen is 58 procent. Dit percentage is slechts iets hoger dan de bezettingsgraad van de hele avond (53 procent). Topsportshal Omnisport is tijdens het reguliere seizoen het drukst bezet in de piekuren (85 procent), gevolgd door trainingshal Welgelegen (75 procent).

Sporthal Mheenpark

De gemiddelde bezettingsgraad tijdens de doordeweeks piekuren tijdens het winterseizoen is 76 procent. Dit percentage is hoger dan de bezettingsgraad van de hele avond (67 procent). In het winterseizoen is de trainingshal Welgelegen (86 procent) het drukst bezet tijdens de doordeweekse piekuren, gevolgd door sportpark Mheenpark (85 procent). Ook tijdens de doordeweekse piekuren is de bezetting van trainingshal de Schier relatief laag (44 procent in het reguliere seizoen, 52 procent in het winterseizoen).

Figuur 3.2 Gemiddelde bezetting tijdens doordeweekse piekuren (17:00-22:00 uur), per seizoen (gesorteerd op gemiddelde bezetting in het winterseizoen).

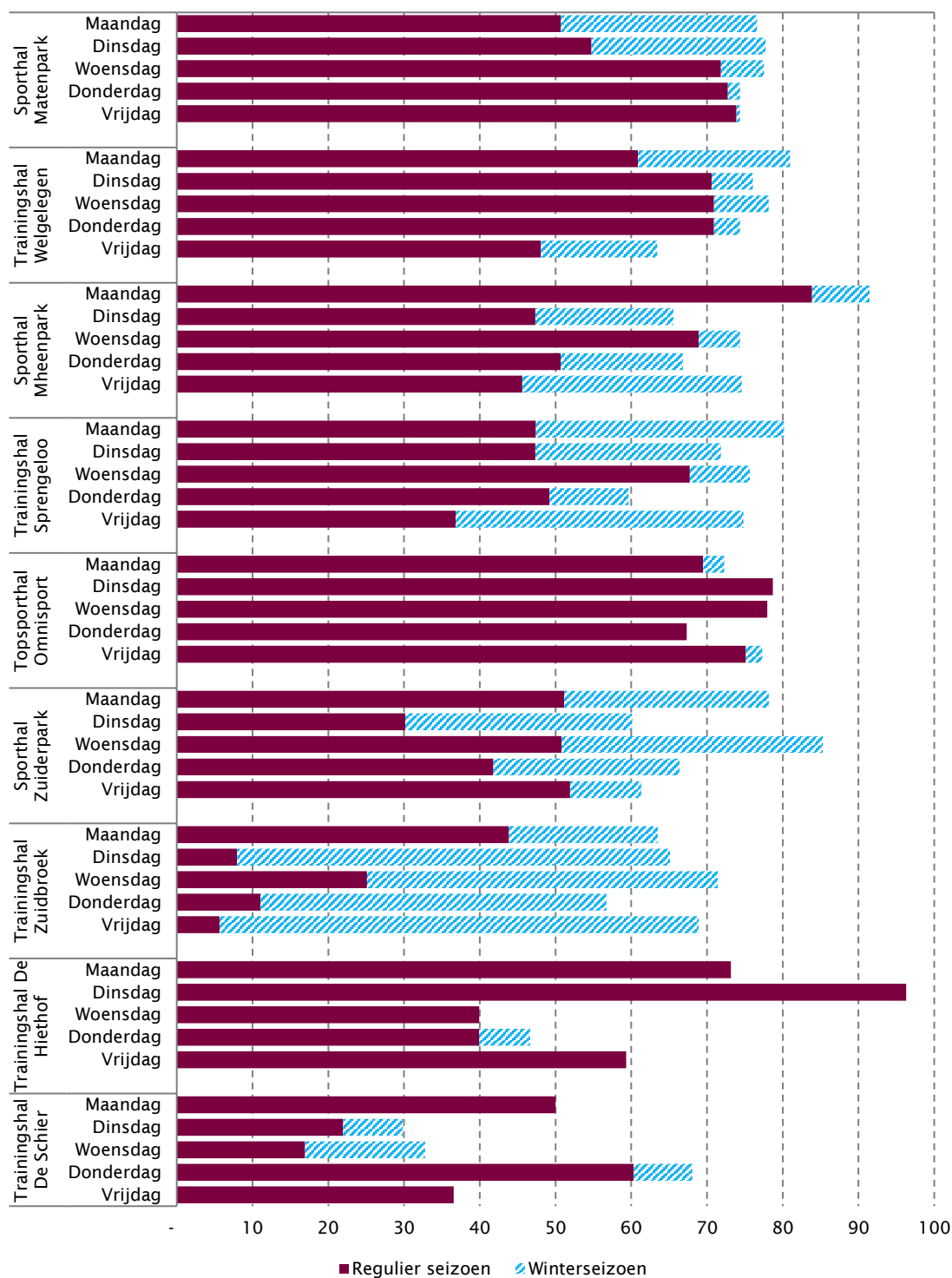
De verhuuroverzichten zijn vervolgens op een lager niveau geanalyseerd, namelijk per doordeweekse dag om te kijken of er op sommige avonden structurele problemen voorkomen.

De maandag is gemiddeld het drukst bezet van de doordeweekse avonden. De bezettingsgraad op vrijdagavond is het laagst. In sporthallen Matenpark en Mheenpark, trainingshallen Sprengeloo en Welgelegen, en Topsportshal Omnisport lijkt in de avond vrij weinig ruimte voor extra verhuur, met name in het winterseizoen. In hallen Zuiderpark en Zuidbroek is in het reguliere seizoen veel ruimte beschikbaar. In het winterseizoen is dit een stuk minder.

Trainingsshal Welgelegen

Figuur 3.3 Gemiddelde bezetting tijdens de avonduren tijdens het reguliere- en winterseizoen 2015/2016, per doordeweekse dag (gesorteerd op gemiddelde avondbezetting in seizoen 2015/2016)

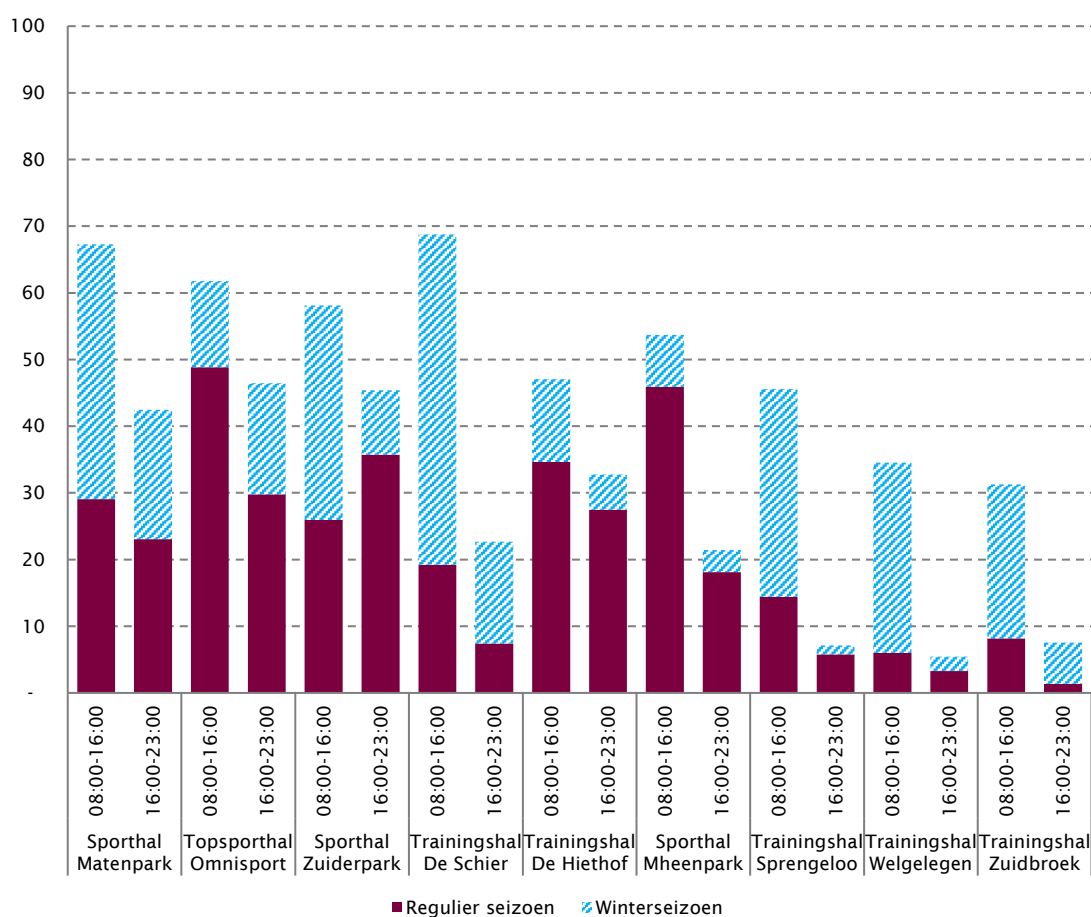

3.2 Zaterdagse bezetting

Tijdens het reguliere seizoen op zaterdag staan de accommodaties gemiddeld meer dan drie kwart van de tijd tussen 08:00-23:00 uur leeg. Tussen 08:00 en 16:00 is de bezetting iets beter dan tussen 16:00 en 23:00 uur: 26 procent om 17 procent.

Topsporthal Omnisport is tijdens het reguliere seizoen op zaterdag gemiddeld het drukst bezet (41 procent), gevolgd door sporthal Mheenpark (33 procent). De trainingshallen worden nauwelijks op zaterdag gebruikt. In het winterseizoen is sporthal Matenpark het drukst bezet (56%). De trainingshallen worden in de winter beter bezet dan tijdens het reguliere seizoen.

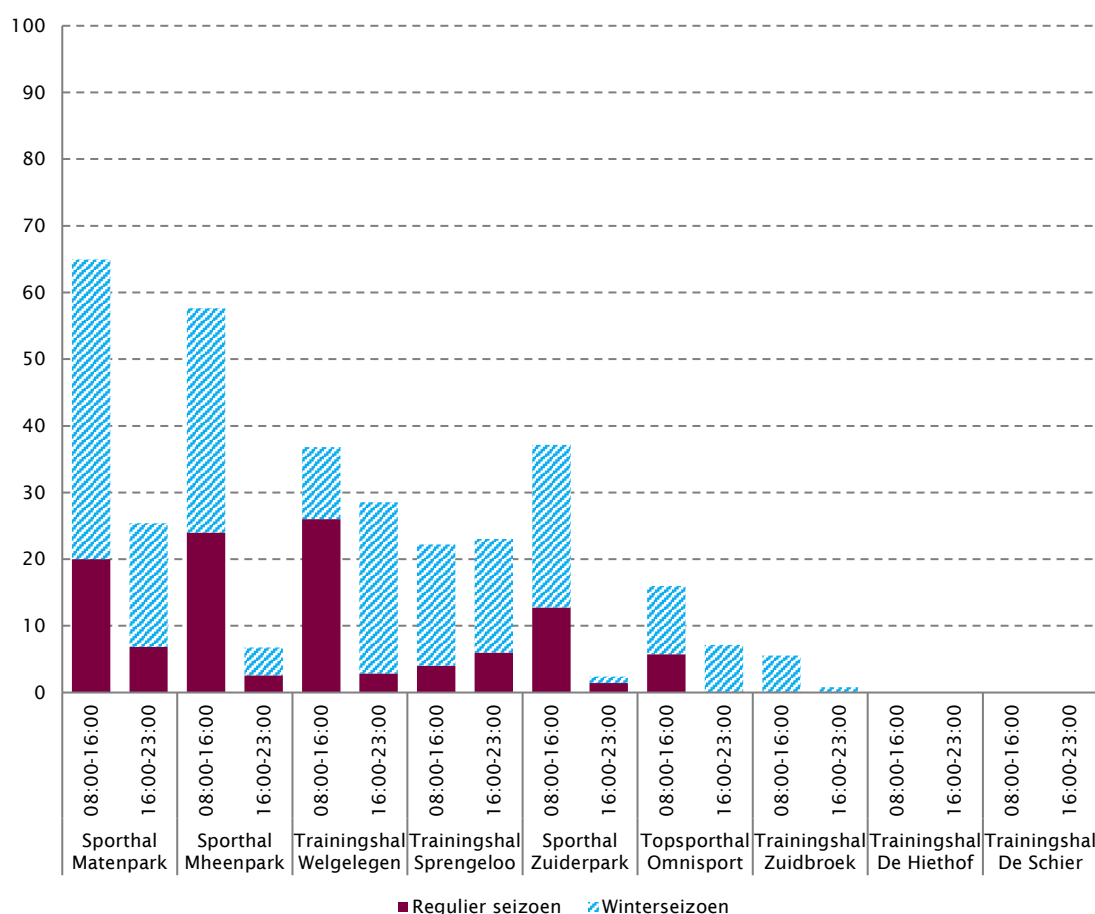
Figuur 3.4 Gemiddelde zaterdagse bezetting binnensportaccommodaties gemeente Apeldoorn in het reguliere- en winterseizoen 2015/2016, per tijdsblok (gesorteerd op gemiddelde bezettingsgraad in het winterseizoen 2015/2016)

3.3 Zondagse bezetting

Tijdens het reguliere seizoen zijn de hallen op zondag nauwelijks bezet. De trainingshallen Zuidbroek, De Hiethof en De Schier worden zelfs helemaal niet verhuurd op zondag. In het winterseizoen worden de hallen meer verhuurd. Met name de sporthallen Matenpark en Mheenpark zijn dan een stuk beter bezet. De overige hallen staan ook in het winterseizoen voor het overgrote deel leeg.

Figuur 3.5 Gemiddelde zondagse bezetting binnensportaccommodaties gemeente Apeldoorn in het reguliere- en winterseizoen 2015/2016, per tijdsblok (gesorteerd op gemiddelde bezettingsgraad in het winterseizoen 2015/2016).

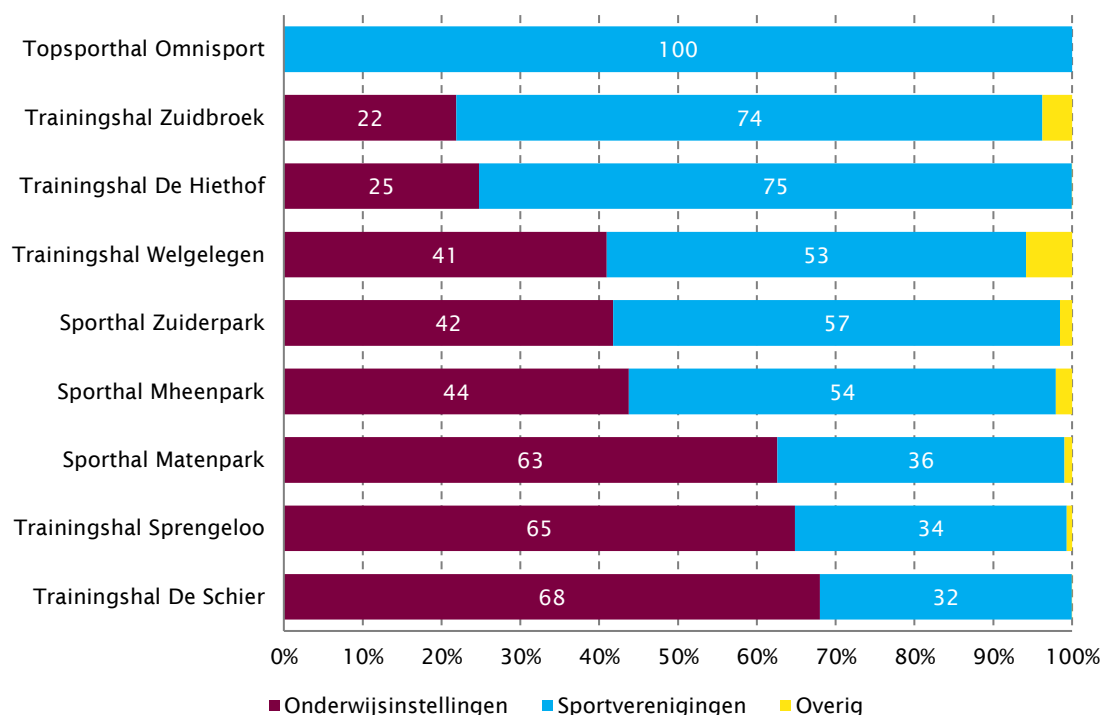
Met een grote hoeveelheid niet verhuurde beschikbare binnensportruimte op zondag - en dan vooral de namiddag en avond - is Apeldoorn bepaald geen uitzondering. Het is daarbij geen verrassing dat vooral de trainingshallen, waar doorgaans geen wedstrijden worden gespeeld, vrij zijn. De wedstrijdhallen hebben met een bezetting van 40 tot 65 procent op de zondagochtend en -middag in de winter nog een relatief hoge bezetting. Topsporthal Omnisport vormt hierin een uitzondering met een bezetting van minder dan 20 procent in het hoogseizoen.

Veel gemeentes hebben op deze daluren problemen met het vullen van de binnensportaccommodaties. Dit heeft onder meer te maken met zaterdag als de dominante speeldag van veel binnensportcompetities (o.a. volleybal, korfbal en basketbal) en mindere behoefte op zondagen (handbal). Beide weekenddagen worden aangevuld met zaalhockey en badminton die het hele weekend door competitie (kunnen) spelen.

3.4 Gebruikersanalyse

Sporthallen worden door verschillende groepen gehuurd. De grootste huurders van sporthallen zijn over het algemeen onderwijsinstellingen en sportverenigingen. Ook de Apeldoornse sporthallen worden bijna geheel alleen door deze twee groepen gehuurd. Sporthal Matenpark en trainingshallen Sprengeloo en De Schier worden relatief veel door onderwijsinstellingen gehuurd. Dit zijn dan ook de hallen die relatief veel overdag bezet zijn (zie paragraaf 3.1). Topsporthal Omnisport wordt daarentegen alleen voor sportdoeleinden verhuurd (exclusief gebruik SV Dynamo).

Figuur 3.6 Verhuur sporthallen in seizoen 2015/2016 naar gebruikersgroep, in procenten van verhuurde tijd

4. Behoefte op basis van normen

4.1 Draagvlakcijfers

De behoefte aan sporthallen kan worden berekend aan de hand van de draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen. Deze draagvlakcijfers schrijven voor dat een sporthal een draagvlak dient te hebben van tussen de 15.000 en 20.000 inwoners. Met andere woorden, per 15.000 of 20.000 inwoners zou de gemeente over een sporthal moeten beschikken. Hierbij is het van belang om te realiseren dat een trainingshal (die niet geschikt is voor de competitievormen van alle binnensporten) en een gymzaal als uitwijkmogelijkheid kunnen fungeren voor trainingen of voor binnensporten die geen hele sporthal nodig hebben. Daarnaast vangen sportspecifieke binnensportaccommodaties zoals danszalen, dojo's en dergelijke een deel van de vraag naar sporthallen op.

Sporthal Zuidbroek

Als de draagvlakcijfers naast de demografische cijfers van de gemeente Apeldoorn worden gelegd, zou de gemeente in 2016 over minimaal zeven sporthallen moeten beschikken in de minimale variant. In hoofdstuk twee hebben we gezien dat de verwachting is dat de bevolking van de gemeente Apeldoorn gaat toenemen. De bevolkingssamenstelling verandert echter dusdanig dat het aantal inwoners tussen de 6 en 80 jaar vanaf 2020 richting 2040 afneemt. De ondergrens van zeven sporthallen blijft ondanks de bevolkingsafname (tussen de 6 en 80 jaar) gelijk. De bovengrens ligt echter in 2040 op negen sporthallen ten opzichte van tien sporthallen in 2016 (tabel 4.1).

Tabel 4.1 Draagvlakberekening benodigd aantal sporthallen gemeente Apeldoorn 2016, 2020, 2030 en 2040

	2016		2020		2030		2040	
	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Aantal inwoners (6-79 jaar)	141.537	141.537	143.580	143.580	139.602	139.602	136.460	136.460
<i>Draagvlakcijfers</i>	<i>20.000</i>	<i>15.000</i>	<i>20.000</i>	<i>15.000</i>	<i>20.000</i>	<i>15.000</i>	<i>20.000</i>	<i>15.000</i>
Benodigd aantal sporthallen (afgerond)	7,1 (7)	9,4 (10)	7,2 (7)	9,6 (10)	7,0 (7)	9,3 (10)	6,8 (7)	9,1 (9)

Bron: CBS 2016, PBL/CBS regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2016-2040, Planologische Kengetallen, 2016.

Bewerking: Mulier Instituut 2016, Gemeente Apeldoorn 2016

4.2 Richtlijnen VNG & NOC*NSF

Naast de draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen kunnen de richtlijnen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en NOC*NSF gebruikt worden in vraag- en aanbodanalyses voor sporthallen. De Planologische Kengetallen gaan uit van inwonersaantallen. De richtlijnen van VNG en NOC*NSF gaan uit van de (potentiële) bezetting van sporthallen in uren. De VNG adviseert dat voor de bouw en exploitatie van een sporthal een behoefte van 1.600 uur per jaar moet bestaan. Dit aantal is inclusief onderwijsgebruik. NOC*NSF hanteert een richtlijn van 1.400 uur sportgebruik. Dit aantal is echter exclusief onderwijsgebruik.

Trainingshal De Schier

Op basis van de verhuuroverzichten is het totaal aantal verhuurde uren per gemeentelijke sporthal gesommeerd en uitgesplitst naar gebruik. De hallen Matenpark, De Hiethof, De Schier, Sprengeloo en Welgelegen voldoen niet aan de richtlijn van NOC*NSF, maar wel aan de richtlijn van VNG. Trainingshal Zuidbroek is de enige hal die niet aan beide richtlijnen voldoet (tabel 4.2).

Tabel 4.2 Totaal aantal gewogen verhuurde uren per accommodatie naar huurder type, in relatie tot norm

Accommodatie	Onderwijs	Sport	Totaal	VNG-richtlijn (1.600 uur totaal)	NOC*NSF-richtlijn (1.400 uur sport)*
Topsportshal Omnisport	-	1.988	1.988	Ja	Ja
Sporthal Matenpark	1.944	1.161	3.105	Ja	Nee
Sporthal Mheenpark	1.203	1.544	2.747	Ja	Ja
Sporthal Zuiderpark	1.006	1.403	2.409	Ja	Ja
Trainingshal De Hiethof	430	1.307	1.737	Ja	Nee
Trainingshal De Schier	1.621	762	2.383	Ja	Nee
Trainingshal Sprengeloo	1.846	1.001	2.847	Ja	Nee
Trainingshal Welgelegen	968	1.395	2.363	Ja	Nee
Trainingshal Zuidbroek	209	744	953	Nee	Nee
Totaal	9.227	11.305	20.532		

* Dit betreft een richtlijn van 40 uur bezetting in 35 weken per jaar

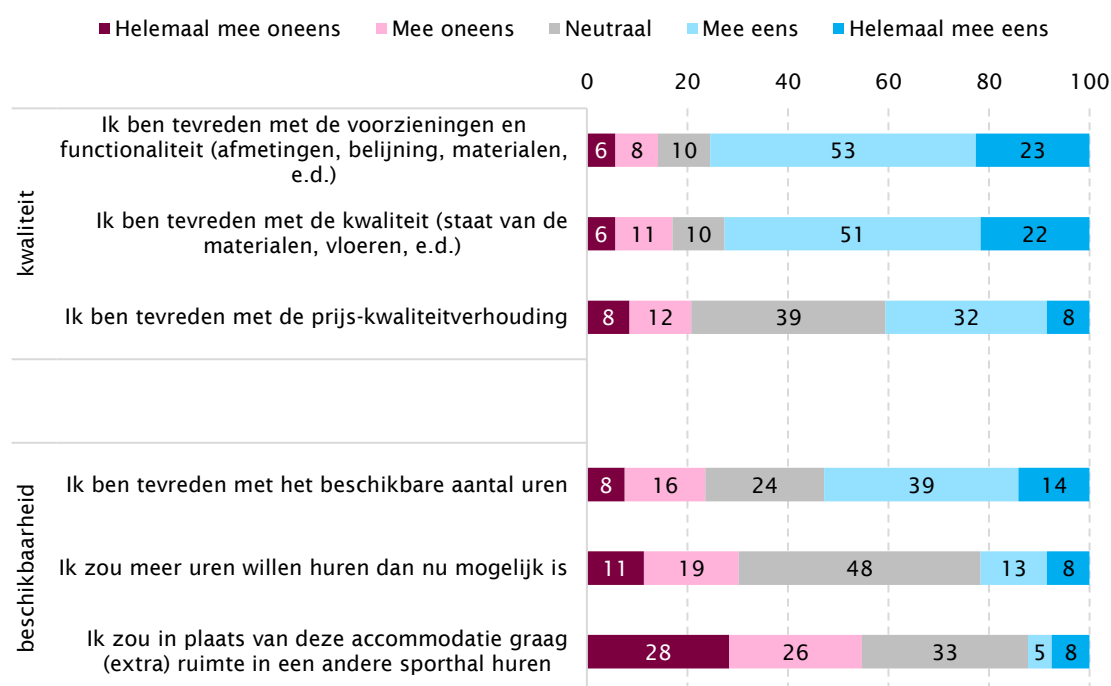
Uit tabel 4.2 valt op te maken dat op een trainingshal na de hallen goed bezet. Dit is des te opvallender aangezien er naast het gemeentelijk aanbod nog drie niet-gemeentelijke hallen zijn (Sportcampus, Alterno, WSV) die naar verluidt ook goed bezet zijn.

5. Gebruikersbevraging

Voor de gebruikersbevraging zijn alle huurders van het afgelopen jaar benaderd om een vragenlijst in te vullen over de accommodatie die zij van de gemeente huren. In totaal betrof dit 150 digitale uitnodigingen. De gebruikers zijn onderscheiden in drie groepen, te weten: verenigingen, onderwijsinstellingen en overige huurders (hier vallen ook incidentele en individuele huurders onder). Ruim één op de drie gebruikers heeft de enquête ingevuld. Met name onder onderwijsinstellingen was de respons hoog (70%, bijlage B1.3).

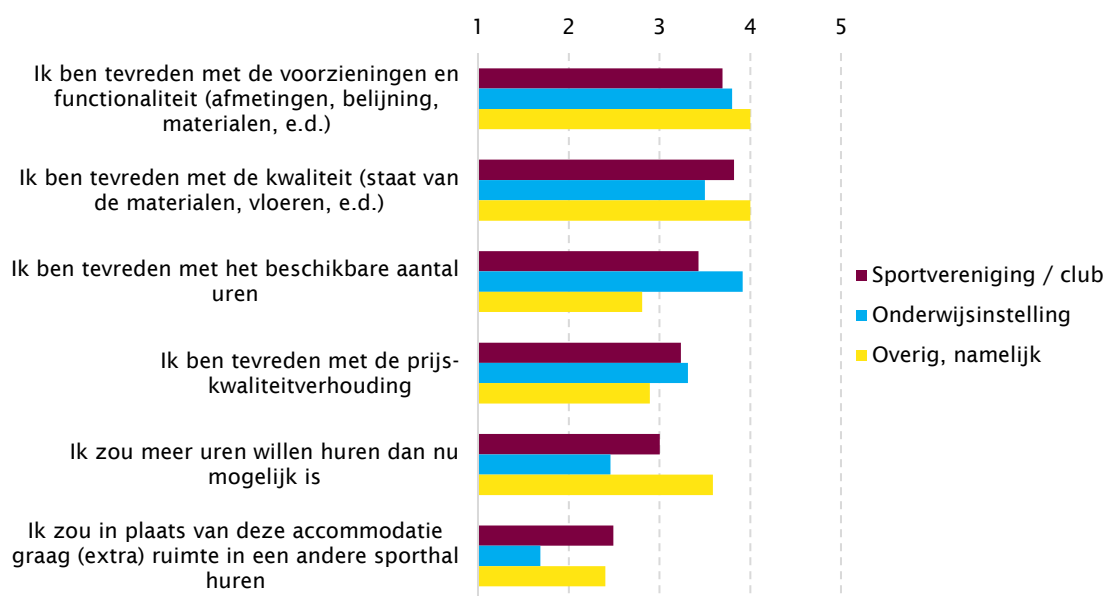
Gebruikers van binnensportaccommodaties in Apeldoorn zijn over het algemeen tevreden met kwaliteit en functionaliteit van de accommodaties (figuur 5.1). Ruim drie kwart (76%) geeft aan tevreden te zijn met de functionaliteit en een vergelijkbaar percentage (73%) is tevreden over de staat van de materialen, vloeren en andere voorzieningen. Tegelijk is een op de vijf gebruikers (21%) ontevreden over de prijs-kwaliteitverhouding.

Figuur 5.1 Stellingen met betrekking tot de kwaliteit en gebruiksmogelijkheden van de sportaccommodaties (alleen beantwoord door gebruikers van betreffende accommodatie), in procenten

De beschikbaarheid van de gehuurde binnensportruimte kan over het algemeen ook op tevredenheid onder een ruime meerderheid van de gebruikers rekenen. Dit neemt niet weg dat nog altijd een groep van ongeveer twintig procent ontevreden is over het beschikbaar aantal uren en meer wil huren dan nu mogelijk is. Een klein deel van de huurders (13%) zou liever elders (extra) ruimte huren dan in de huidige accommodatie.

Figuur 5.2 Beoordeling accommodaties in gemiddelde score (1=zeer mee oneens, 5=zeer mee eens), naar huurderstype

Wanneer de waardering voor de verschillende huurderstypes wordt gecontroleerd, valt op dat de tevredenheid over de accommodatie onder sportverenigingen en onderwijsinstellingen behoorlijk vergelijkbaar is. De overige huurders, vaker incidentele gebruikers, wijken wat meer af. Zo geven ze aan de prijs-kwaliteitverhouding minder te vinden en zijn ze aanzienlijk minder tevreden met het beschikbaar aantal uren. Onderwijsinstellingen en sportverenigingen zijn hier aanzienlijk vaker tevreden over, maar zijn iets kritischer op de voorzieningen en de functionaliteit.

Sporthal Matenpark

De groep overig zou graag meer uren willen huren dan nu mogelijk is en zou dat eventueel (ook) bij een andere sporthal willen doen. Onderwijsinstellingen zijn het meest tevreden met het beschikbaar aantal uren. Dat is geen verrassing aangezien zij - anders dan de verenigingen - de accommodaties gebruiken op tijden dat er weinig concurrentie is.

Voorzieningen en functionaliteit

Zoals in voorgaande paragraaf beschreven, zijn de meeste gebruikers tevreden over de voorzieningen en de functionaliteit van de accommodatie. Dit geldt niet voor alle locaties in dezelfde mate. In Sporthal Mheenpark is geen enkele van de zestien gebruikers ontevreden terwijl dit bij een kwart (4/16) van de gebruikers van Sporthal Zuiderpark wel het geval is (zie bijlage 1, figuur B1.1).

Evenals de relatief negatieve beoordeling van de functionaliteit van Sporthal Zuiderpark, wordt ook de kwaliteit van deze sporthal door de helft van de gebruikers matig tot slecht beoordeeld (figuur B1.2). In totaal is de helft van de gebruikers (8/16) tevreden over de kwaliteit van de materialen en vloeren in deze sporthal.

Trainingshal Sprengeloo

Het merendeel van de gebruikers van de meeste accommodaties staat relatief neutraal tegenover de prijs-kwaliteitverhouding van het gehuurde object (figuur B1.3). De positieve uitschieters zijn Sporthal Mheenpark (10/16 positief) en Trainingshal Sprengeloo (8/16 positief). Hoewel vrijwel iedere accommodatie (Sporthal WSV is uitzondering) wel één of meerdere huurders heeft die niet tevreden zijn met de prijs-kwaliteitverhouding, valt de omvang van deze groep over het algemeen mee.

Beschikbaarheid uren

In vrijwel alle sporthallen en trainingshallen zijn gebruikers die aangeven niet tevreden te zijn met het beschikbare aantal uren (B1.4). Met name in Sporthal Mheenpark, Sporthal Zuiderpark, Trainingshal De Schier en Trainingshal Sprengeloo is een aantal huurders dat aangeeft dat er te weinig uren beschikbaar zijn. Tegelijk stellen we ook vast dat voor het merendeel van de huurders de beschikbaarheid geen probleem vormt.

De meeste gebruikers die aangeven ontevreden te zijn met het beschikbare aantal uren (figuur B1.5), lijken (logischerwijs) aan te geven meer uren te willen huren dan nu mogelijk is (B1.6). Met name Sporthal Mheenpark heeft met gebruikers te maken die dit aangeven (6/16 wil graag meer huren dan nu mogelijk is).

De vraag naar (extra) accommodatieruimte heeft met name betrekking op de reeds gehuurde locaties. Slechts een klein deel van de huurders wil graag (extra) ruimte in een andere sporthal huren (B1.7). Alleen Sportcentrum Matenpark heeft opvallend veel huurders (5/11) die graag elders ruimte huren in plaats van in dit sportcentrum. Ook Sporthal Zuiderpark kent drie huurders die graag elders zouden willen huren.

Conclusies gebruikersbevraging

De opgeschreven ervaringen ondersteunen en specificeren de ontevredenheid bij een groep huurders. Daarnaast worden ook verbeteringen aangedragen voor het verhuursysteem en service die het verhuurbedrijf/de gemeente biedt. Zie voor een overzicht bijlage 1, tabel B1.2.

- Over de gehele linie zijn de huurders van de binnensportaccommodaties tevreden over de kwaliteit van de accommodaties. Minder dan een op de vijf huurders is ontevreden over een aspect van de kwaliteit/functionaliteit.
- Ruim drie kwart van de huurders is neutraal tot zeer tevreden over het aantal beschikbare uren van de huidige accommodatie. Een kleine groep zou meer uren willen huren en/of juist dezelfde uren in een andere hal willen huren.

6. Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk geven we in paragraaf 6.1 antwoord op de onderzoeksvragen van hoofdstuk 1. Op basis van deze antwoorden formuleren we in paragraaf 6.2 aanbevelingen gerelateerd aan de gemeentelijke capaciteit en in het bijzonder Sporthal Zuiderpark.

6.1 Conclusies

1. *Hoeveel sporthallen zijn volgens de normen nu en in 2020, 2030 en 2040 nodig in Apeldoorn, en hoe verhoudt die gewenste capaciteit zich tot de huidige beschikbare capaciteit?*

Op basis van de draagvlakberekening zouden er tussen de zeven en tien sporthallen in de gemeente Apeldoorn moeten liggen. Dat zijn er, inclusief de niet-gemeentelijke hallen, nu twaalf. Daarvan heeft de gemeente zelf negen sporthallen in eigendom (waarvan vijf trainingshallen). Als de richtlijnen van VNG en NOC*NSF naast de bezetting van de sporthallen wordt gelegd, dan heeft trainingshal Zuidbroek geen gezonde bezetting voor de exploitatie van de hal. De overige hallen voldoen (ruimschoots) aan de richtlijnen. Ondanks de verwachte vergrijzing van de gemeente Apeldoorn zal de behoefte aan sporthallen in de toekomst tot en met 2040 nagenoeg gelijk blijven.

2. *Zijn er niet-gemeentelijke initiatieven voor de realisatie van sporthallen, en zijn er ontwikkelingen in het gebruik van sporthallen die specifiek zijn voor Apeldoorn? Zo ja, welke zijn dat en welke invloed hebben die op de vraag naar sporthalcapaciteit mét, en sporthalcapaciteit zonder publiekscapaciteit in Apeldoorn?*

De verenigingen Alterno en WSV beschikken over een eigen sporthal die bijna exclusief door henzelf wordt gebruikt. Deze eigen accommodaties voldoen echter niet aan de voorwaarden van de bonden voor de hoogst spelende teams. De Sportcampus (Full Force Sports Academy) beschikt sinds oktober 2016 over een (sobere) trainingssporthal. De Sportcampus heeft plannen voor een trampoline-/turnhal. In Hoenderloo (Hoenderloo Groep) verschijnt begin 2017 een trainingshal. Het ROC Aventus realiseert een sportaccommodatie die in het schooljaar 2017-2018 beschikbaar komt. De nieuwe initiatieven voegen sporthalcapaciteit toe voor trainingsdoeleinden of recreatieve wedstrijdvormen, echter geen sporthalruimte met publiekscapaciteit.

3. *Welke gebruikers hebben de sporthallen op dit moment, hoeveel uren gebruiken zij de verschillende sporthallen en wat is de verwachting van deze gebruikers, hun urengebruik en hun behoefte aan publiekscapaciteit voor 2020, 2030 en 2040?*

Op basis van de uitgevoerde analyses komen geen structurele knelpunten in de bezetting van de gemeentelijke sporthallen naar voren. Tijdens het reguliere seizoen worden de hallen tijdens doordeweekse avonden gemiddeld 53 procent van de tijd verhuurd (in het winterseizoen 67 procent). Tijdens de piekuren 58 procent (in het winterseizoen 76 procent). De drukte doordeweeks is het hoogst in de sporthallen tijdens de avonden op maandag in het reguliere seizoen. Ondanks dat er geen structurele knelpunten naar voren komen uit de analyse, is er niet veel speelruimte voor de verenigingen of mogelijkheid om meer te huren. Bovendien is deze analyse zuiver sporttechnisch gemaakt. Wanneer sportverenigingen met behoefte aan tribunes voor bepaalde publiekswedstrijden, voor hun volledige huurprogramma (dus voor zowel trainingen als wedstrijden) zouden zijn aangewezen

op sporthallen mét publiekscapaciteit, dan zijn de bestaande voorzieningen met publiekscapaciteit in zijn geheel nodig om aan de vraag van die verenigingen te voldoen.

Omnisport Apeldoorn, wiel- en atletiekhal

De Omnisport wiel- & atletiekhal wordt incidenteel benut voor zaalsporten op internationaal niveau

4. *Welke uitwijkmogelijkheden hebben de huidige gebruikers van Sporthal Zuiderpark binnen de gemeente Apeldoorn? Zowel in theorie (cijfermatig) als in de praktijk?*

Trainingshallen De Schier en Zuidbroek zijn gedurende het reguliere seizoen het minst bezet van de gemeentelijke sporthallen, zowel doordeweeks als in het weekend. Ook tijdens de piekuren zijn deze hallen de enigen die (net iets) meer dan de helft van de tijd niet worden verhuurd. Tijdens het winterseizoen wordt De Schier op zaterdag echter het meest verhuurd van alle gemeentelijke sporthallen, terwijl Zuidbroek doordeweeks in de winter meer dan gemiddeld wordt verhuurd. De Schier wordt veelal gebruikt voor onderwijsdoeleinden. In de winter wordt de hal meer verhuurd aan verenigingen. Cijfermatig is in de trainingshallen buiten het winterseizoen nog ruimte, echter in de praktijk zijn er bij vrijwel iedere hal wel gebruikers die aangeven graag meer ruimte te huren in de toekomst. Het lijkt voor de hand te liggen dat een aanvaardbaar kwalitatief en functioneel alternatief voor hen op dit moment niet beschikbaar is.

5. *Welke gevolgen heeft een eventuele verhuizing van gebruikers van Sporthal Zuiderpark naar de meest logische uitwijkmogelijkheden voor de bezetting van deze accommodaties?*

Wanneer Sporthal Zuiderpark verdwijnt kan met creatief plannen en medewerking van alle zaalsportverenigingen de trainingsbehoefte van de in Sporthal Zuiderpark gevestigde sportverenigingen worden ondergebracht in de elders beschikbare hallen (gemeentelijke hallen en particuliere hallen). Echter wanneer voor zaalsportwedstrijden mét publiekscapaciteit moet worden uitgeweken, dan is hiervoor onvoldoende sportruimte beschikbaar.

6.2 Aanbevelingen

Gemeentelijke sportcapaciteit

De ruimtelijke kengetallen, de richtlijnen van de VNG en NOC*NSF en de bezettingsanalyse laten zien dat bij de hallen De Schier, De Hiethof en Zuidbroek ruimte in de avonduren is voor meer verhuur. In de weekenden is in alle hallen genoeg ruimte voor meer verhuur, hoewel het in het winterseizoen al redelijk vol is in de sporthallen (ook in de trainingshallen).

Uit de enquête komt naar voren dat een op de vijf gebruikers meer uren (elders) wil huren dan nu mogelijk is. Mogelijk heeft deze wens zijn oorzaak in de aan-/afwezigheid van voorzieningen (materialen, publiekscapaciteit, uitloop, etc.) of locatiespecifieke kenmerken (bereikbaarheid, ligging, parkeerruimte, veiligheid, etc.).

Aanbeveling 1: Bekijk de exploitatiemogelijkheden en beperkingen van De Schier, De Hiethof en Zuidbroek om met bestaande accommodaties te beantwoorden aan de behoefte van de verenigingen voor extra ruimte.

Op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen blijft de vraag naar sporthallen redelijk gelijk. Vanuit het onderwijs is het mogelijk dat er minder behoefte is aan binnensportruimte. Dit is afhankelijk van hoe de leerlingendaling en verwachte vergrijzing doorwerken in de bezetting overdag.

De grootste binnensportbonden hebben de afgelopen jaren een daling in ledenaantallen meegemaakt. Dit zou door kunnen werken in de bezetting. Het is mogelijk dat er meer *losse verhuur* plaatsvindt aan meer informele sportgroepjes (o.a. badminton, tafeltennis en volleybal).

De verplaatsing van veel typische buitensporten naar de sporthallen in de winter kan leiden tot extra druk tijdens deze periode, terwijl de bezetting tijdens het reguliere seizoen gelijk blijft/eventueel afneemt.

Aanbeveling 2: Mogelijke bezettingsproblematiek in de toekomst lijkt vooral voort te komen uit een focus op populaire verhuurtijden (tijdvak, dag en seizoen). Eventuele gewenste uitbreiding lijkt pas actueel als ook naar de randen van de verhuur, alternatieve seizoenscapaciteit (bijvoorbeeld blaashallen) of tariefdifferentiatie is gekeken.

Sporthal Zuiderpark

De gebruikers van Zuiderpark zijn over het algemeen niet tevreden over de kwaliteit/functionaliteit van Zuiderpark. Dit is niet vreemd aangezien ook de gemeente Apeldoorn zich realiseert (dit is de aanleiding voor het onderzoek) dat de hal op het einde van de levensduur komt.

Zuiderpark is één van de vier gemeentelijke sporthallen met publiekscapaciteit. Uit de analyse blijkt dat de hallen De Schier, De Hiethof en Zuidbroek genoeg ruimte hebben om de huur van Zuiderpark op te vangen wanneer het louter zou gaan om trainingsbehoefte van verenigingen. De ligging van deze hallen en de bezetting tijdens de populaire doordeweekse piekuren zijn de beperkende factoren. Deze hallen hebben daarnaast geen publiekscapaciteit.

Van de overige drie sporthallen met publiekscapaciteit valt Topsporthal Omnisport af omdat deze exclusief gebruikt wordt door SV Dynamo. Sporthallen Matenpark en Mheenpark zijn niet in staat om de verhuur van Zuiderpark op te vangen. Deze hallen zijn het drukst bezet van de gemeente, en de bezettingsgraden geven aan dat er niet genoeg ruimte/rek is.

Aanbeveling 3: Zuivere sportruimte is er (net) voldoende bij afstoten van Sporthal Zuiderpark. Echter, wanneer Zuiderpark verdwijnt, dan verliest de gemeente een sporthal met publiekscapaciteit terwijl deze wel benodigd is. Renovatie van Sporthal Zuiderpark, nieuwbouw van een accommodatie met publiekscapaciteit of aanbouw van publiekscapaciteit bij bestaande voorzieningen zal nodig zijn om aan de huidige vraag naar sporthallen met publiekscapaciteit te kunnen voldoen.

Bijlage 1 aanvullende tabellen

Tabel B1.1 Gemeentelijke sporthallen en hun voorzieningen

Accom- modatie	Lengte (m)	Breedte (m)	Hoogte (m)	Publiekscapaciteit	Voor- zieningen	Bijzonderheden
Topsportshal Omnisport Sportcentrum Matenpark	53 44,00	24 24,00	12,5 7,00	1.500 -	Volleybal Badminton Basketbal Handbal Klimwand Volleybal Zaalvoetbal	Exclusief gebruik Dynamo Zaal is deelbaar in drie zalen
Sporthal Mheenpark	48,39	29,54	8,24	750	Badminton Basketbal Handbal Volleybal Zaalvoetbal	Zaal is deelbaar in twee zalen
Sporthal Zuiderpark	44,10	28,72	8,24	700	Badminton Basketbal Handbal Volleybal Zaalvoetbal	-
De Hiethof	24,00	15,40	7,15	-	-	-
Trainingsshal De Schier	44,80	24,02	7,10	-	Badminton Basketbal Handbal Klimwand Volleybal Zaalvoetbal	Zaal is deelbaar in drie zalen
Trainingsshal Sprengeloo	44,23	24,00	7,16	-	Badminton Basketbal Handbal Klimwand Volleybal Zaalvoetbal	Zaal is deelbaar in drie zalen
Trainingsshal Welgelegen	42,37	23,15	8,34	-	Badminton Basketbal Handbal Klimwand Volleybal Zaalvoetbal	Zaal is deelbaar in drie zalen
Trainingsshal Zuidbroek	44,14	24,11	7,04	-	Badminton Basketbal Handbal Volleybal Zaalvoetbal	Zaal is deelbaar in twee zalen

Tabel B1.2 Open opmerkingen mbt verbeteringen, (bron: gebruikersonderzoek)

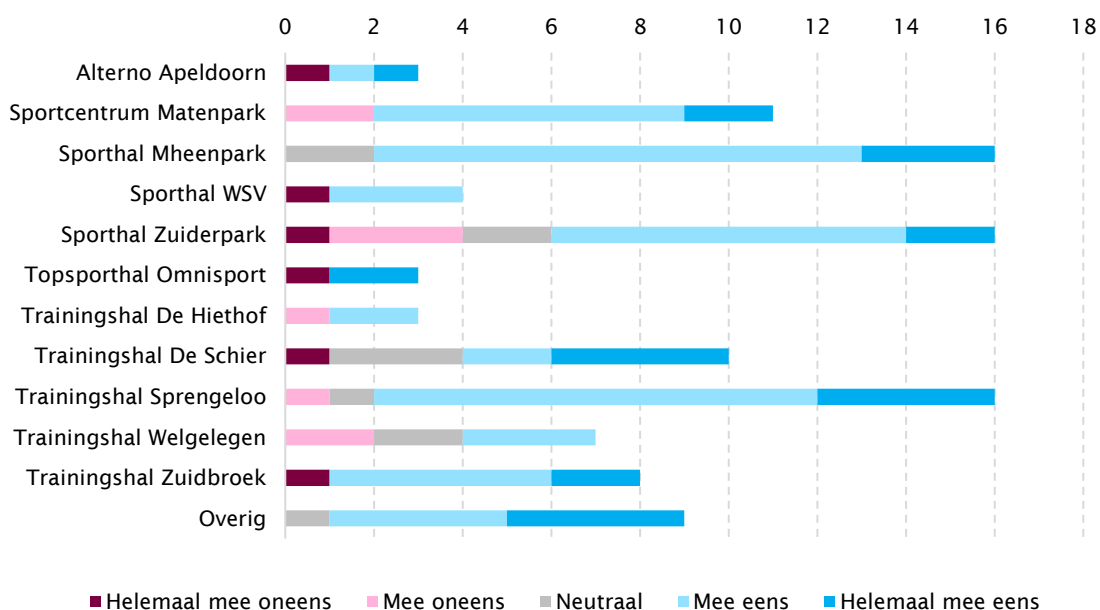
-
- Aantal hallen verouderd. Binnen en buiten aanzicht. kleedkamers douches ect. Buitenaanzicht kan veel sprankelend de. Kleurstelling kleedkamers doods ect.
 - Alle accommodaties voorzien van andere sloten met zo'n kaartje.
 - Beschikbare koelkast waar water en drinken in gezet kan worden.
 - Betere controle. Strikter op toezien dat het gebruikte materiaal netjes wordt achter gelaten.
 - Ben bij de maximale publiekscapaciteit uitgegaan van dubbele bezetting van huidige groepen willen we naar 2x gym in de week. Nu 9 groepen in Groenling en Zuiderpark. dat moet dubbele worden. De conditie van de vloeren (ZUIDERPARK/SPRENGELOO) mbt netheid/schoonmaak is soms zeer slecht
 - de schoonmaak laat nog wel eens te wensen over..
 - De tarieven mogen wat mij betreft wel wat naar beneden.
 - De vloer in de Sprengeloo hal is vaak te glad (door te veel stof op de vloer) waardoor soms gevaarlijke uitglijers ontstaan. Is er tijdens schoolvakanties geen schoonmaak in de hallen van scholen? (Matenpark Sprengeloo) Met name bij sporthal Sprengeloo komt het regelmatig voor dat er papier, plastic, lege flejes ed. in de kleedruimten liggen en soms een stuk klevende vloer door opgedroogde limonade.
 - De wensen van VV Alterno zijn bekend. daarnaast verbaast het ons dat u een prive zaal welke niet voor verhuur in aanmerking komt meeneemt in uw onderzoek.
 - Door de jaarlijks terugkerende indexering loopt de huur prijs jarelijks sluipenderwijs behoorlijk op en zullen we ws volgend jaar stoppen met huren.
 - Er zijn te weinig locaties voor verenigingen met wedstrijdsporten. Voor verenigingen zonder accommodatie liggen de huurprijzen aan de hoge kant zeker bij grote afname. Kantine gebruik is duur voor verenigingen met wedstrijdsporten en min of meer verplicht vanwege ontvangst officials en bondsleden. Zowel huur-als andere kosten drukken zwaar op de begroting van onze vereniging.
 - Goed de materialen in de gaten houden b.v klokken en netten van de doelen
 - Graag meer voorzieningen om eigen materialen op te bergen. Deze is bijna tot niet voorhanden wat vrijwilligers moet aanzetten tot het wekelijks meenemen van de spullen naar de zaal. De huur die Accres vraagt voor zaalhuur staat niet in verhouding. Kleine verenigingen kunnen het bijna niet opbrengen. T.o.v. andere gemeentes is Apeldoorn erg duur!
 - Helaas merken we als vereniging dat onze subsidies steeds verder terug lopen.
 - Het gaat even over de factuur. Access wil niet mee werken om hun financioele gegevens te laten opnemen in ons factuut systeem. Wij zijn namelijk een wereld bedrijf en worden aangestuurd vanuit EMEA. Doordat Access niet meewerkt duurt het onnodig lang om hun factuur door ons systeem te laten verwerken.
 - Ik wil graag een overzicht van de gemeente krijgen hoe dat zit met uren toegewezen krijgen per school. Ik weet dat het te maken heeft met het leerlingaantal vanaf 1 okt. Maar ik wil graag een tabel zien hoe die berekeningen worden gedaan. Dit mag naar a.wijngaards@hertogvlgelre.nl
 - Ja een verbeterpunt!!! De TOUWEN. Die hangen maar 50 cm uit elkaar en het systeem loopt soms ook vast. Graag zouden we touwen hebben die wat verder uit elkaar hangen! Wij huren een spellenpakket van Accres en daarbij doen ze de ballen in een ballenkar waar je veel ballen tussendoor kan trekken. Dit gebeurt dan ook en dan wordt er gezegd dat wij het beter op moeten ruimen. Dit is al een aantal keer gemeld, maar het antwoord is: dat is overal zo. Misschien kunnen we een ballenkar krijgen met kleinere openingen zodat spullen en niet tussendoor kunnen?
 - Ja, de laatste vraag ivm publiek. Zoals in diverse gymzalen in Apeldoorn zijn geen tribunes (voorbeeld Sporthal Zuidbroek). Daar zou het mooi zijn als er tot ca. 100 mensen zouden kunnen kijken. Maar bij demo's en optredens/wedstrijden hebben wij zelfs publiek tussen de 600 en 1200 mensen. Dus blijft lastig.
-

-
- Ja ik zou graag zien dat de Hiethof in Beekbergen kwa afmeting het zelfde is als Zuiderpark.
 - Materialen eerder vervangen i.v.m. arbo en afschrijving. veel lawaai in zaal (isoleren) zoals gymzaal Matenpark in de avonden beter beheer.
 - Mheenhal is een prima hal die voldoet aan alle wensen.
 - Primavo is dit seizoen uit Sprengenloo gegaan en naar Zuiderpark verhuisd. Daar zijn we nog steeds niet gelukkig mee.
 - Rekken met voetballen aanschaffen met toegang met pasje bv.
 - Schoonmaak laat sterk te wensen over.
 - Schoonmaak van met name Sprengeloo (vloer) is een verbeterpunt. Verder zijn wij als vereniging geconfronteerd met de onaangename verrassing om zonder enige inspraak of vooraankondiging van trainingshal te hebben moeten wisselen (van Sprengeloo naar Sporthal Zuid).
 - Toiletten stinken regelmatig.
 - We maken vooral gebruik van Welgelegenhal en Topsorthal. Beide hallen zijn zeer geschikt. De Welgelegenhal is wel erg glad dus daar kan de vloer beter schoongemaakt worden/gelakt worden. In de Welgelegenhal is het materiaal al vele malen beter dan het was. De schoonmaak vind ik wel een puntje. Niet altijd netjes en schoon. Zuidbroek is een drama voor volleybal. Betonvloer is echt niet te doen met springen. Onvoorstelbaar dat daar niet beter in is geïnvesteerd. Ook het niet kunnen scheiden in vier velden is voor ons niet handig. We willen geen extra ruimte of publieksruimte. Wat we nu hebben aan faciliteiten is prima!
 - Wij zijn een scholengemeenschap en we hebben eigenlijk te weinig ruimte in onze buurt. We hebben zelf de oplossing gezocht om in de tussen/buffer zaal te lessen in plaats van in (te) kleine gemeente gymzalen (waar overigens weinig ruimte is). Dit is verre van ideaal. We zouden graag meer gebruik maken van de schuttersweg maar daar maken andere scholen ook van gebruik. Nu kunnen we niet elke keer een optimale gymles bieden en dat is zonde.
-

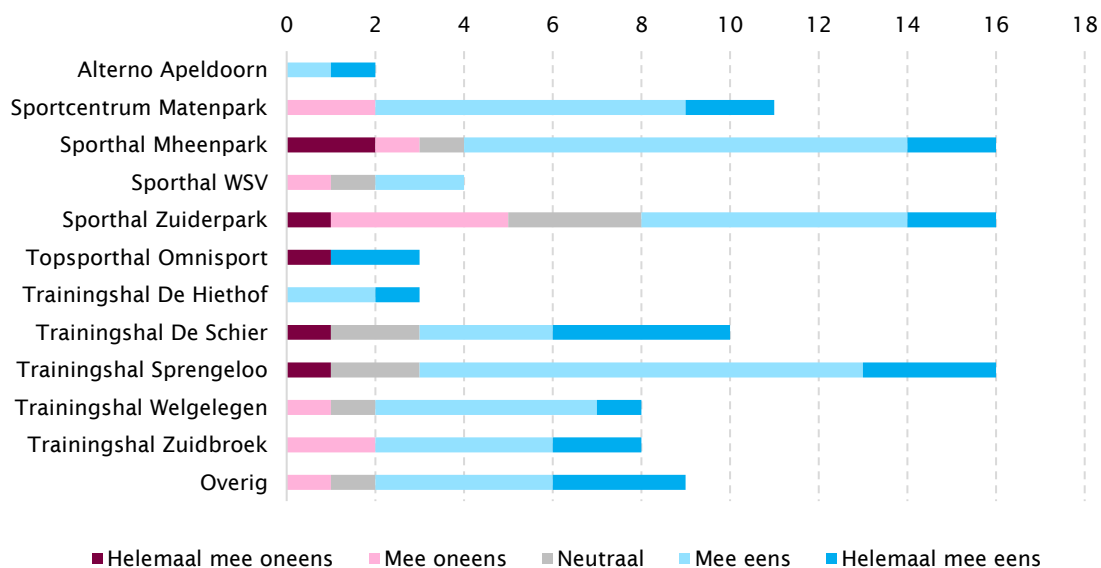
Tabel B1.3 Responsoverzicht digitale vragenlijst gebruikerservaring

	Uitgenodigd	Ingevuld	Respons
Vereniging	65	24	37%
Onderwijs	20	14	70%
Overig/incidentele huurders	65	17	26%
Totaal	150	55	37%

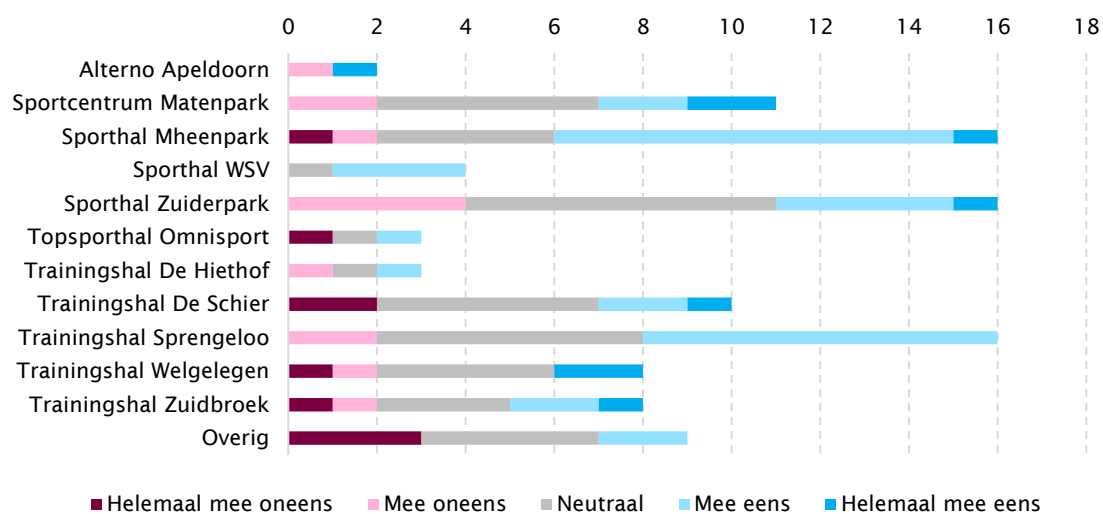
Figuur B1.1 Ik ben tevreden met de voorzieningen en functionaliteit (afmetingen, belijning, materialen, e.d.), absoluut aantal

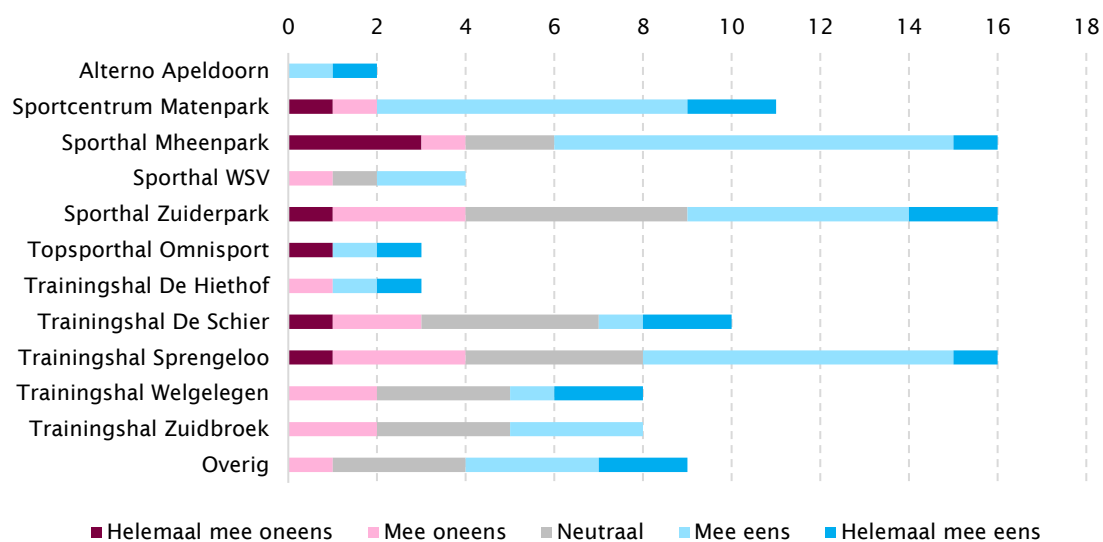
Figuur B1.2 Ik ben tevreden met de kwaliteit (staat van de materialen, vloeren, e.d.), absoluut aantal

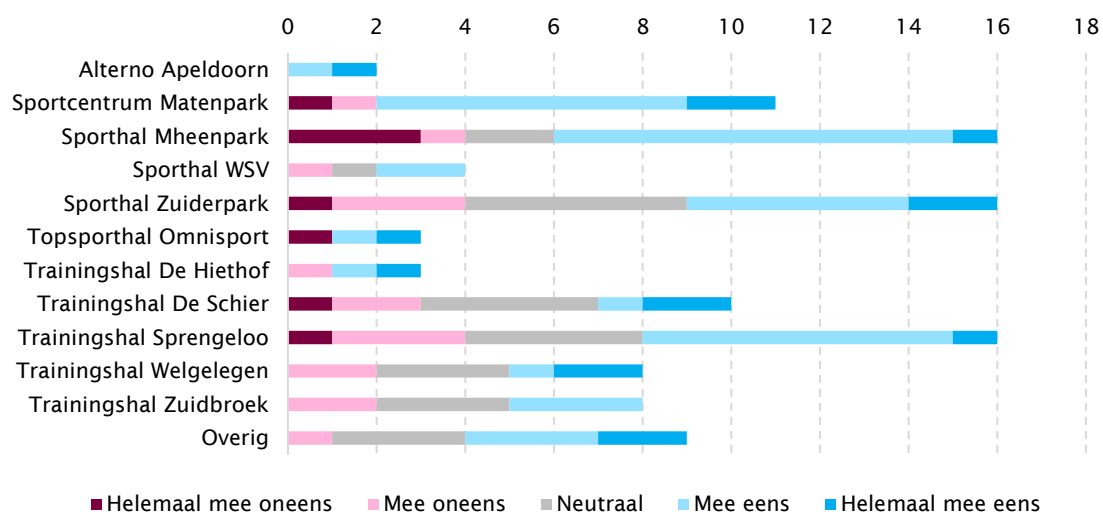
Figuur B1.3 Ik ben tevreden met de prijs-kwaliteitverhouding

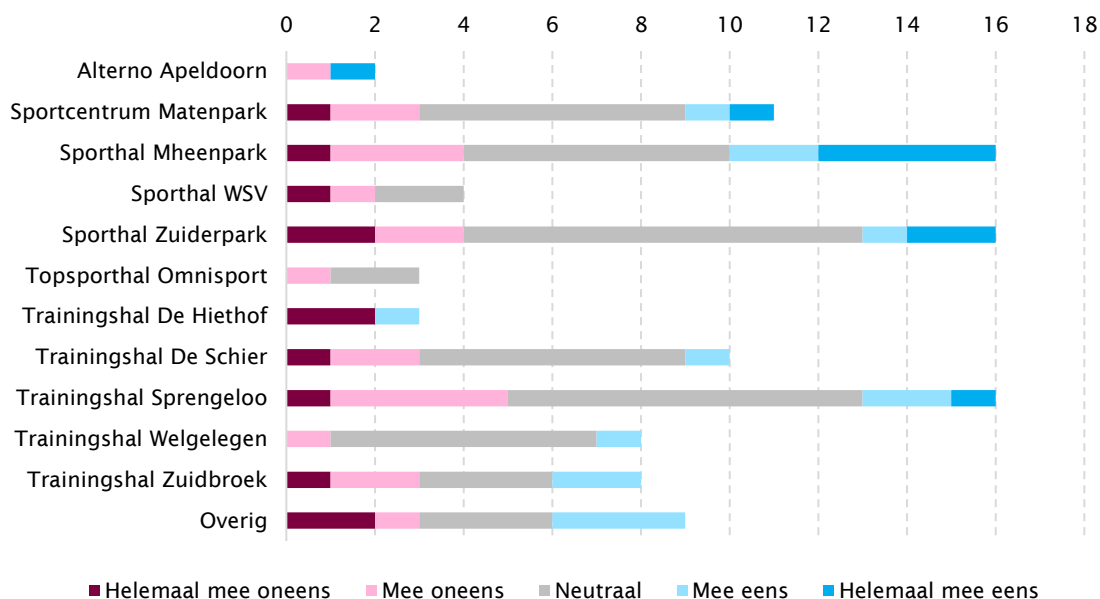
Figuur B1.4 Ik ben tevreden met het beschikbare aantal uren, absoluut aantal

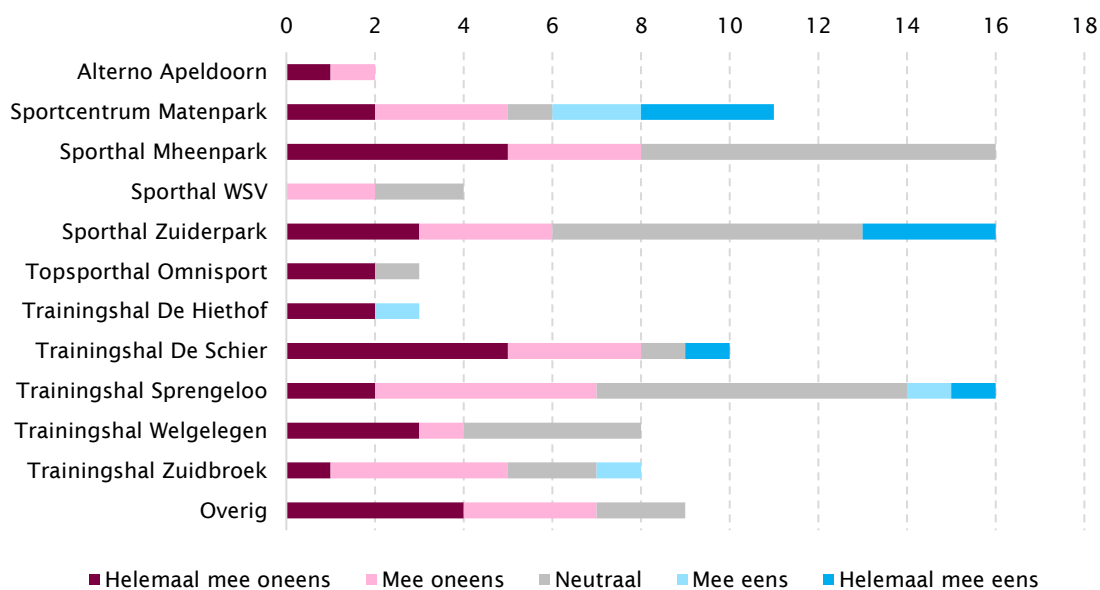
Figuur B1.5 Ik ben tevreden met het beschikbare aantal uren, relatief aantal

Figuur B1.6 Ik zou meer uren willen huren dan nu mogelijk is, absoluut aantal

Figuur B1.7 Ik zou in plaats van deze accommodatie graag (extra) ruimte in een andere sporthal huren, absoluut aantal

Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl